

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 5, Nummer: 46

Posttreinen en Postrijtuigen

Regelmatig verschijnen er interessante spoorwegonderwerpen op video, onder andere georganiseerd door "Spoorwegen TV" die bekeken kunnen worden op YouTube.

Recentelijk verscheen een nieuwe uitgave over onze postrijtuigen, gepresenteerd door Jeroen als verteller. [Met veel wetenswaardigheden over het postvervoer van toen.](#)

Weer open?

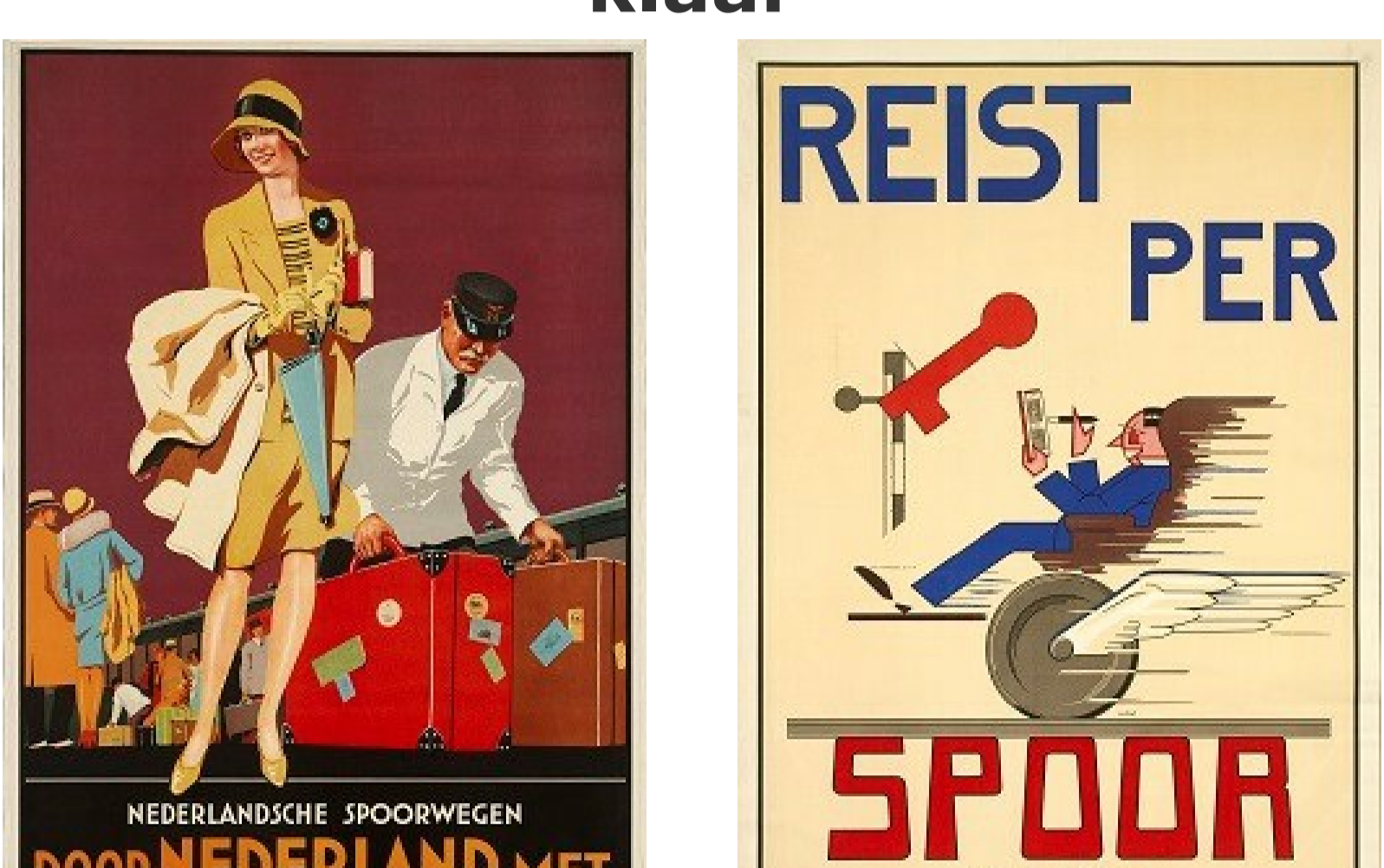
Het lijkt een herhaling van zetten maar daarmee nog niet minder voelbaar. Het is helaas niet anders, voorlopig mag het museum nog niet voluit open.

Toch is er goed nieuws want in de week van 19 april aanstaande gaan 17 musea open voor een pilot met sneltesten. Het Spoorwegmuseum is één van deze 17! Het museum opent daarom, zoals het er bij het samenstellen van deze digitale nieuwsbrief naar uitzag, van 23 tot en met 25 april haar deuren voor Museumkaarthouders.

Heeft u een Museumkaart? [Reserveer dan een plekje via de website van de Museumvereniging.](#) Wie een tijdvak reserveert ontvangt een link voor een gratis sneltest. Het is dus niet mogelijk rechtstreeks bij het Spoorwegmuseum te reserveren. Volg dus de website van het Spoorwegmuseum en de social media kanalen van Stichting Museumkaart voor de startdatum. Bij vragen hoe het precies werkt, [klik dan hier.](#)

Tijdens uw bezoek blijven de coronamaatregelen gelden, dus een spoorbreedte afstand en mondkapjes blijven verplicht. Deelnemers aan de pilot krijgen wel een primeur: het zijn de eersten die de tentoonstelling "Spoor van Verbeelding" kunnen bewonderen!

Cartoon

Cartoon van Hans Proper.

Belgische bruiklenen weer naar huis

De laatste bruiklenen van de tentoonstelling 'Tosti's Truffels Treinen' zijn ondertussen weer thuis. De Iresto en de Bardisco werden getrokken door onze eigen 1700 loc. Zoals altijd trok dit transport weer veel bekijks. Wil je zien hoe dit eruit zag, stagiair Niels maakte de volgende filmpjes:

- [1. Onderweg!](#)
- [2. Gereedweg!](#)

"Spoor van Verbeelding" staat klaar

De tentoonstelling 'Spoor van Verbeelding' is inmiddels zo goed als klaar. Zodra het museum open mag, kunnen bezoekers direct de tentoonstelling bekijken. Omdat het zo lang duurt kunnen we nu, als opwarmertje, een aantal affiches uitlezen.

Deze keer twee affiches uit het thema 'Binnenland'. Op het affiche links maakte NS reclame voor het acht-daagse abonnement. Door de economische crisis van de jaren dertig van de vorige eeuw was NS genoodzaakt reclame te maken. Over de elegante jonge vrouw op het affiche schreef *Spoor- en tramwegen*:

'Men moet al een vrouwenhater zijn om niet dadelijk een aanvechting te krijgen zoo'n abonnementkaart te koop en verder met dergelijk innemend gezelschap op pad te gaan'. Tussen 1930 en 1933 daalde de omzet van de NS met meer liefst 28 procent. Met tariefsverlagingen en aanbiedingen probeerden de spoorwegen reizigers terug te winnen. Ook benadrukte men de voordelen ten opzichte van het wegverkeer, de nieuwe NS-slogan 'Veilig Vlug Voordelig' bleef goed hangen. Onderwerper Nicolaas van de Vecht liet zich inspireren door moderne kunststromingen als het kubisme en constructivisme, zoals te zien op het affiche rechts.

Atelier van Verbeelding

Immiddels is de "Centrale" ingericht als "Atelier van Verbeelding". Hier kunnen kinderen, en natuurlijk ook hun ouders, zich uitleven bij het maken van een eigen affiche. Hiervoor is een hand-out gemaakt met 10 kiptips die de kinderen door de tentoonstelling leidt. Met de tips in gedachten, en de voorbeelden van de affiches uit de tentoonstelling op het netvlies, kan iedereen zichzelf uitleven in het Atelier. Hier staan een aantal tafels waar per gezin kan worden geknutseld met stiften, scharen en speciale sjablonen. Het eindresultaat kan gefotografeerd worden voor het selfiescherm.

Stembureau in het Spoorwegmuseum

Na de hausse aan publiciteit rond de toetsweken van scholieren wist de pers ons weer goed te vinden omdat het Spoorwegmuseum onlangs ook stemlocatie was voor de Tweede Kamerverkiezingen.

Vrijwilligers van het museum hielpen mee met het uitvoeren van de stemprocedures. Dat kiesgerechtigden hun stem konden uitbrengen in zo'n mooie locatie was voor veel pers reden om langs te komen voor een reportage of foto. Dit leverde direct een mooie foto op voor de Telegraaf (zie foto onder). Ook de 5 Ur Show en RTL Nieuws kwamen naar de Maliebaan voor een reportage. Het Spoorwegmuseum stond er mooi op in alle RTL-journaals van die dag. En zo konden buurtbewoners wel even naar binnen in het museum!

De wachtkamer derde klasse van het Spoorwegmuseum in Utrecht is drie dagen lang ingericht als stembureau voor de Tweede Kamerverkiezingen. Stemberechtigden uit Utrecht kunnen met de fiets of auto voor het door de lockdown gelosten museum parkeren en voor het eerst hier hun stem uitbrengen, tot woensdagavond 21.00 uur. Op maandagmorgen was het drukker dan verwacht met tot 50.000 uur al meer dan honderd bezoekers die netjes één voor één de wachtkamer afstapten.

De (nieuwe) busstembureau, mevrouw Sharon Dijkstra, kwam ook daar haar stem uitbrengen. Met in haar gevolg vanzelfsprekend ook enkele mensen van de pers. De stemmers hadden in ieder geval een verwarmde locatie om in goede sfeer te kunnen stemmen. Het geheel is breeduit zichtbaar en leesbaar via deze links:

- [• Spoorwegmuseum populaire stemlocatie](#)
- [• Lange rij voor stembureau in het Spoorwegmuseum](#)
- [• Stemmen in het Spoorwegmuseum](#)
- [• Burgemeester Dijkstra stemt in Spoorwegmuseum](#)

Toetsen tussen de treinen

Hier nog wat informatie over het Spoorwegmuseum als locatie voor leerlingentoetsen.

Scholieren van het Bonifatiuscollege kwamen naar het museum voor hun toetsweek. Het was goed om weer wat leven in de brouwerij te hebben! De aandacht van de pers was overvloedig; naast de Volkskrant, Telegraaf en het Algemeen Dagblad besteedden ook Radio M en RTV Utrecht er aandacht aan. We haalden er zelfs het Jeugdjournaal mee! De reacties waren enthousiast, alhoewel de leerlingen zelf voornamelijk last hadden van de zenuwen voor de toetsen.

Lees en kijk alles terug op de volgende links:

- [• de Volkskrant](#)
- [• het AD](#)
- [• het Jeugdjournaal](#)
- [• RTV Utrecht](#)
- [• FaceBook](#)

De visualisatie van de tijdgeest aan de hand van spoorwegaffiches speelt een belangrijke rol in de schrijver. Zeker nu, in tijden van corona verlaten we naar rechts. Hij denkt dat het boek veel mensen aanspreekt. Iedereen vindt affiches immers mooi en ze zijn in een publiekrechtelijke stijl vervaardigd. Van alle ruim honderd onderwerpen heeft Den Boer achterin het boek bijgevoegd. verspreid.

„Daar zaten veel vroegtijdige ontwerpers bij die ik heb kunnen achterhalen, bijvoorbeeld via kunstenaarschrijven. Het was een leuke spurschiet.“

De samensteller, die zijn huis ook vol heeft hangen met affiches, noemt zichzelf een traineervak. Ik kom al sinds mijn derde in het Spoorwegmuseum en geef rondleidingen. De expositie in het museum is direct na de heropening te zien.

De tentoonstelling Spoor van Verbeelding is nu nog niet open, maar het boek over spoorwegaffiches van Arjan den Boer is inmiddels wel. Een troost Arjan stond met zijn prachtige boek '150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches' in de Telegraaf en in ander nieuws.

Het is geen tentoonstellingsboek, maar er staan wel veel affiches in uit de collectie van het Spoorwegmuseum. Een groot aantal daarvan is dadelijk ook te zien in de tentoonstelling. Het boek ligt inmiddels in de boekhandel, en is natuurlijk ook [online te koop](#). Werkelijk een prachtig boek. [Meer informatie is te vinden op de website van Arjan.](#)

De Utrechtse treinreiziger Arjan den Boer heeft in zijn privécollectie ook een groot aantal schitterende spoorwegaffiches. Hij verzamelde er 350 voor zijn 'affichetafelboek'.

Kleurrijk boek vol met spoorwegaffiches

door **Eric Roeskot**
 Utrecht - Nog voordat de tentoonstelling over 150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches in het Spoorwegmuseum kan worden bezocht ligt het naslagwerk van de hand van de Utrechtse publicist Arjan den Boer al in de boekhandel.
 In het ruim 300 pagina's tellende koffietafelboek, zoals de schrijver het zelf noemt, komt de geschiede-

nis van de NS treffend samen dankzij de vormgeving in affiches.
 Den Boer heeft voor het boek de afgelopen tien jaar 350 van deze affiches verzameld, waarvan zijn er veel van het Spoorwegmuseum maar ook van buiten Nederland. Ik ben halverwege vorig jaar gestart om het boek samen te stellen en heb er inmiddels vrijwel fulltime aan gewerkt. Daaraan ging zeker tien à vijftien jaar aan voorbereiding vooraf.

De busstembureau, mevrouw Sharon Dijkstra, kwam ook daar haar stem uitbrengen. Met in haar gevolg vanzelfsprekend ook enkele mensen van de pers. De stemmers hadden in ieder geval een verwarmde locatie om in goede sfeer te kunnen stemmen. Het geheel is breeduit zichtbaar en leesbaar via deze links:

- [• Spoorwegmuseum populaire stemlocatie](#)
- [• Lange rij voor stembureau in het Spoorwegmuseum](#)
- [• Stemmen in het Spoorwegmuseum](#)
- [• Burgemeester Dijkstra stemt in Spoorwegmuseum](#)

"opgeleid". Veel gebruikt werden de zogenaamde hutkoffers en boekenkisten die als bagage meeningen of apart werden gestuurd. En van boekenkisten weten we dat er ook wel mensen in werden veroverd, (Hugo de Groot vanuit Slot Loevestein, maar dan nog per diligence). Dus het gewicht kon wel eens tegenvallen wat niet aan de afmetingen was in te schatten. Ook kon een kruier wel eens stoer zijn en erop staan eerst het gewicht te weten, alvorens aan het sjouwen te gaan.

[Deze bascule is wel een heel fraai exemplaar en is gemaakt door de Gebr. Boot uit Leur.](#)

De bascule staat in de gang tegenover de rekken met koffers en kijkkasten.

En nu het raadsel van deze maand:

Nou niet direct iets van ijzer, maar wel zeer herkenbaar bij onze modelbouwers en knutselaars.

Waar en in welk hoekje is dit tafereel te ontdekken?

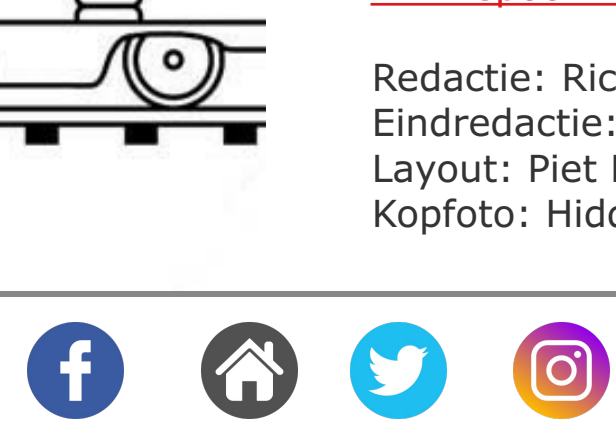
Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
 Eindredactie: Peter van Dorp
 Layout: Piet Meijer
 Kopfoto: Hidde Overvest

Deze e-mail is verstuurd aan [{\[email\]}](#). Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). Voor een goede ontvangst voegt u [redactie@vriendennsm.nl](#) toe aan uw adresboek.

